

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

750. An simoniacum sit redimere resignatione vel collatione beneficii vexam factam, v. g. in bonis, famâ vitâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Lott. l. 3. q. 29. n. 129. ubi hac habet: Si possessor, qui patitur molestias, aliquid det pro illis redimendis, non incurrit simoniam: secus vero, si det petitor, qui propter illam temporalitatem (hoc est, propter illud temporale datum) possessionem assequitur; cum enim possessio rei spiritualis sit quid spirituale, consequens sit, eum non excusari à simonia, quantumcumque habeat ritulum, si pro obtinenda possessione aliquid rependat, &c. & citat pro hoc Nav. conf. 1. n. 3. de simon. Disparitatis etiam hujus rationem præmittit n. 127. quod pro tuendo jam acquisito spirituali, non verò pro acquirendo liceat aliquid dare. Item contra Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 59. ubi: qui caret possessione, seu est spoliatus, non potest redimere vexam, quantumcumque jus habeat in beneficio. Quamvis idem Corrad. ad initium cit. n. 59. expressè dicat, non esse simoniam, dum quis jus plenum & possessionem consecutus in beneficio, & dein illà possessione privatur à potentiore, & causi occupat de facto beneficium, solvat isti occupatori pecuniam aliquam ad redimendam hanc vexam. Item contra Garciam p. 1. c. 2. n. 53. citantem pro se Abb. in cit. c. dilectus. n. 4. Sorum de just. l. 9. q. 6. a. 10. Sylv. in sum. v. simon. n. 5. Armill. Lopez, & alios, hoc nixos fundamento; quod possessio beneficii sit quid spirituale, aut spirituali annexum, quia per illam acquiritur exercitium spiritualium, & ratione spiritualis tituli confertur. Unde concludunt hi AA. cum Rebuff, in pr. rit. de simon. resignat. n. 17. quod nunquam licitum sit redimere vexationem, nisi vexatio omnino sit de facto, & redimens habet plenum jus, adeo ut, si deficiat possessio, adhuc non liceret. Corrad. loc. cit. verum hoc ipsum fundamentum negant fautores contrariæ sententiæ, & dicunt, possessionem secundum se spectatam non esse quid, seu jus aliquod spirituale, sed corporalem quandam apprehensionem rei; ad summum juri seu titulo spirituali annexam, quatenus in hoc titulo dependet, & vi illius capitur; & sic, dum habito perfecte hoc titulo supervenit possessio, non accedit nova ratio spirituali, sed, ut Lessius, possessio ipsa per se adiaphora sit spiritualis ex conjunctione cum titulo spirituali. Unde jam non datur pretium pro spirituali, etsi ipsa remotio impedimenti possessionis facta ab eo, qui in possessionem debet mittere, sed ipsa datio possessionis. Less. loc. cit. nec redimitur jus, sed factum; adeoque non magis committitur simonia in hac redemptione, quam dum post acquisitum plene ritulum datur aliquid pro denegatis injustè decimis, quia non emuntur ut aliquid spirituale; cum non ematur ritulus, ratione cujus sunt spirituales, sed emuntur secundum se, hoc est, quatenus sunt quid temporale, & vendibile. Castrop. cit. n. 3. De cetero, dum jus ipsum, seu ritulus vocaretur in dubium, idèoque denegaretur possessio, pecunià redimere possessionem, erit simoniacum; quia jam non redimeretur tantum possessio, sed jus ipsum spirituale per se redimeretur, dum illud infirmum hac ratione per possessionem firmatur & conservatur. Pirh. Castrop. II. cit. Sic quoque simoniam committi ab eo, qui pro redimenda contradictione pactus fuit cum Beneficiariis (intellige, aliis ejusdem Ecclesiæ) de habendo eos indemnes ab omni damno, & interesse ob receptionem de se faciendam, ait Lott. l. 3. q. 29. n. 131. videtur autem intelligere per illam receptionem distinctum aliquid à missione in possessionem.

6. Respondeo sextò: In casibus, in quibus li-

quidò constat, hujusmodi vexationis redemptionem licitè fieri posse, adhuc non esse ad illam deveniendum, nisi de consensu Episcopi, tradit Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 60. Uude etiam ait, S. Carolus Borromæus, ne redimenda vexationis specie in causis beneficialibus pactioes simoniaca intercedant, voluisse, id nemini licere, etiam in casibus aliis à jure permissis, nisi consensus Episcopi accesserit, cujus sit diligenter dispicere, an subsit aliqua fraus, & ubi rem fraude carere, & jure permissam esse cognoverit, non denegare petenti licentiam se liberandi à tali vexatione; alias, qui contra fecerit, puniendum arbitrio Episcopi, & quod actum ab eo, id irritum, & nullum sit. Quin & subiungit idem Corrad. se vidisse in Curia inter quædam notabilia manuscripta, quòd Paulus IV. intenderit declarare, ne similes redemptiones, etiam in casibus licitis fieri possint sine Apostolica auctoritate, & causà diligenter excusà, ob maximum animarum periculum, quod aliis inde oriri possit.

Questio 750. An simoniacum sit, redimere resignatione, vel collatione beneficii vexam factam, v. g. in bonis, fama, vitæ?

1. Respondeo primò: Si vexa est justa, sive dum quis Beneficiato jure nocere potest, ut quia Index vel accusator est, & Beneficiatus criminis reus, redimere hanc vexam collatione, vel resignatione beneficii, utique simoniacum est; quia cessatio ab illo nocumento, quod justè intentari & infligi poterat, est pretio æstimabilis. Less. de just. l. 2. c. 35. n. 120.

2. Respondeo secundò: Si vexa est iniqua, seu jure intentari non potest, & quis dat, vel resignat beneficium vexanti eà lege non tantum, ut obtineat à præsentè vexa, seu nocumento intentato, sed etiam obligando illum hac ratione de novo ad non nocendum impofterum, sive det beneficium cum ea conditione, ut alter vicissim promittat, quòd futuro tempore nullum injustum damnum Collatori vel Resignatori sit illaturus, videtur adhuc committi simonia; quia imponitur vexanti nova obligatio in commodum exigentis ultra illam obligationem, qua is tenebatur ex lege naturali justitiæ, neminem lædere, quæ obligatio est pretio æstimabilis, per quam intenditur non tantum vitatio mali præsentis, sed etiam quadam securitas in futurum. Less. loc. cit. citans Sor. de just. l. 9. q. 7. a. 3. Pirh. ad rit. de simon. n. 145. citans Suar. de simon. l. 4. c. 37. n. 16. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. n. 28.

3. Respondeo tertio: Si citra tale pactum, & citra talem novam obligationem ad redimendam vexam tantum de præsentè, seu ad evitandum de præsentè malum, seu nocumentum intentatum datur, vel resignetur beneficium, non videtur committi simonia. Less. loc. cit. n. 121. citans Sor. ubi antè, ac dicens, id tenere multos recentiores, præsertim in metu amittendæ vitæ, & fama. Pirh. loc. cit. citans Suar. ubi antè, n. 10. Laym. loc. cit. n. 27. Ratio est, quia talis nihil censetur accipere, quòd antè non habebat; hoc ipso enim, quòd non occiditur, non infamatur, non spoliatur, nihil ei datur pretio æstimabile, ac proinde nihil accipit à vexante. Less. loc. cit. Item beneficium non confertur, aut resignatur tanquam pretium, cum quo cessatio ab injuria commutetur, sed gratis offertur & ulat.

& usurpari tanquam medium ad evitandam injuriam vexam. Less. Pirh. Laym. *ll. cit.* quin & ut Pirh. ad inducendam simoniam non sufficit quævis datio, vel promissio, cui adjecta conditio, sed requiritur contractus reciprocus, seu ex utraque parte onerosus, sive ut conditio adjecta vicissim imponat onus, seu obligationem justitiam alteri per modum cujusdam commutationis, quod in præsentis casu non fit. Addit tamen Less. vexationem seu malum debere intentari eo fine, ut extorqueatur beneficium. Nam si ob finem alium intentetur, & ut evitetur, offeratur beneficium, aut majorem videri speciem simoniæ; se tamen putare, revera nec tunc esse simoniam; quod conferens, vel resignans nihil pretio æstimabile consequatur, adeoque ex parte illius sit contractus gratuitus; quamvis nonnulla videatur irriverentia, ita ut, re spirituali ad redimendam vexam, sicut utimur pecuniâ. De cetero nihil refert, an malum nunc, an paulo post sit inferendum; quia æquè est redemptio vexæ, nec quicquam novi acquiritur, ait Lessius.

Quæstio 751. An, & qualiter simoniacum sit renunciare liti super beneficio pro pecunia?

1. Respondeo primò: Resignare pro pecuniâ, aliòve temporali lite injustè intentatâ super beneficio, sine dubio illicitum est, & simoniacum. Est enim dare pecuniâ pro cessatione à tali iniqua vexatione, & lite, pro conservatione juris quæ fiti in beneficio licitum sit; peccat tamen, & est simoniacus eam recipiens, teneturque ad eam restituendam etiam in foro contentioso. Corrad. *pr. benef. l. 4. c. 5. n. 59.* ex Felin. *in c. dilectus, de simon. ante. n. 1.*

2. Respondeo secundò: Renunciatio quoque litis justè intentatæ super beneficio pro pecuniâ, vel alio temporali, etiam si illa, vel illud veniat nomine expensarum, est illicita, & simoniaca. *c. cum pridem, de pactis.* Corrad. *loc. cit. n. 58. in fine.* Paris. *de resign. l. 14. q. 3. n. 6.* Hinc illicita & simoniaca censetur illa transactio sive pactio, si propriâ auctoritate fiat, ut una pars lite, & jure beneficiario cedat, altera vero temporale quid det, v. g. expensas factas restituat. Pirh. *ad tit. de renunc. n. 91.* Idem dicendum, si quis promitteret alteri pro cessatione litis super beneficio aliud beneficium, aut receptionem illius in Coadjutorem. Castrop. *de simon. d. 3. p. 29. n. 2.* Sic etiam simoniacum est, dum ex duobus electis alter alterum corrumpit, ut cedat loco suo. Lott. *l. 3. q. 29. n. 138.* citans Majol. *de irregular. l. 3. c. 45. n. 3.* Ratio horum est, quam dat Castrop. *loc. cit. n. 1.* quod in beneficiis omnibus pactio & conventio, quæ ex jure incerto redditur jus certum, prohibita sit (intellige, tanquam simoniaca) sed per hujusmodi pactum de dando temporali, vel etiam spirituali, nempe beneficio aliquo pro cessatione à lite, jus dubium in beneficio confirmatur, & certum redditur: ergo.

3. Respondeo tertio: Sic etiam econtra cessio beneficii litigiosi propriâ auctoritate facta propter pecuniâ, est simoniaca, ut patet; quia datur aliquid spirituale, scilicet jus aliquod in beneficium pro temporali. Idemque dicendum, si auctoritate propriâ cedas beneficio incerto & dubio propter pensionem aliquam, vel aliquod beneficium tibi

à colligante donatum ob rationem jam datam responsione præcedente. Castrop. *cit. n. 1.* citans Decium *conf. 436. n. 18.* Lambert. *de jurep. l. 3. q. 9. a. 6.* Suar. *l. 4. de simon. c. 51. n. 1.* Sic, dum unus litigantium promittit colliganti, se in favorem illius resignaturum beneficium illud litigiosum, si consequeretur beneficium aliud æqualium reddituum, simoniacum esse, ait Azor *p. 2. l. 7. c. 27. q. 13.*

4. Respondeo quarto: Intercedente tamen auctoritate Prælati licita est conventio & pactio onerosa, ad componendam litem super beneficio, ac consequenter datio temporalis, vel etiam spiritualis, nempe beneficii, aut alterius alicujus pro cessatione à lite. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Et in hoc sensu procedit, quod ait Paris. *l. 14. q. 4. n. 4.* compositionis gratiâ licita est renunciatio, ut renunciatus aliud beneficium consequatur. Cujus autem Prælati auctoritas requiratur, & sufficiat, pendet ex modo conventionis; ut enim quis licitè cedat beneficio quietè possessio, vel promittat se eo cessurum in colligantem super alio beneficio, ut ipse cedat omne jus, quod habet ad beneficium illud litigiosum, vel etiam liti, necessario requiritur auctoritas Papæ, siquidem permutatio beneficiorum ab Episcopo approbari non potest, nisi beneficia pacificè possideantur. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Probabilis verò sententia est, posse auctoritate Episcopi fieri compositionem inter partes, ita ut uni applicetur, seu relinquatur beneficium, sub onere solvendi pensionem alteri colliganti. Castrop. *loc. cit. n. 3.* citans *c. nisi, de præb. & ibi Abb. Holt. Suar. l. 4. de simon. c. 51. n. 17.* Garc. *p. 1. c. 5. a. n. 195.* Gonz. *gl. 5. s. 2. a. n. 27. c. 6.* quia probabile est, Episcopum posse imponere pensionem (si non beneficio, saltem beneficiatò) ex causa litis & concordiæ. Castrop. *ibid.* citans Granut. *ad Simonett. de reservat. q. 62. n. 6. & 7.* Vide dicta de hoc supra, ubi, quinam possunt imponere pensionem. Illud hic observandum ex Lott. *l. 3. q. 29. n. 133.* quod si aliqua fierent pacta licita, quæ possent ab inferiore Papâ approbari, alia autem talia, quæ non possent, nisi à Papa approbari, & conciperentur omnia sub beneplacito Apostolico, pacificentes autem omnia impetratione talis beneplaciti obtinerent confirmationem ab inferiore, utique totam conventionem judicandam simoniacam, neque sustinendam, saltem quoad illa, quæ aliàs per talem inferiorem confirmari possunt.

Quæstio 752. An resignare expectativè, quam quis habet ad beneficium proximè vacaturum pro pecuniâ, vel cum conditione seu pacto adipiscenda pensionis (intellige etiam Ecclesiastica, ut expresse Azor loc. paulo post citando) vel beneficii, sit simoniacum?

1. Respondeo affirmativè. Azor *p. 2. l. 7. c. 27. q. 9.* Laym. *ad c. ad audientiam, de rescrip. n. 22.* dicens magis receptam apud Abb. *in cit. c. ad audientiam. n. 6.* & Felin. *n. 11.* contra Gl. *ibid. v. renunciantes.* Siquidem, ut jam dictum aliquoties in *c. ult. de pactis;* omnis pactio in spiritualibus tanquam simoniaca damnatur. Præterea (quod potissimum concernit pactioem pecuniâ, aut pensionis, alteriusve commodi temporalis) licet per tales literas Pontificias acquisitum non sit jus in beneficio, est tamen jus quæsitum ad beneficium, quod jus est spirituale, vel annexum spirituali, sicut jus, quod